

Protokoll

Leidandmed	EAA.2628.1.11
Kaader	7,8
Daatum	23.07.1890
Protokoll number	7
Protokoll teema	6. Töö- ja teenistussuhted; 7. Maade ja hoonete rentimine, mõõtmine ja pärandamine. Ehitamine. Suhted mõisa ja kroonuga.; 9. Sõim ja vägivald
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Hans	Kalberg		Peakohtumees
Hans	Siir		Kohtumees
Juhan	Mathiasmann		Kohtumees

Kohtukorra pärast oliwad täna kogukonna kohtuliikmed, nimelt: kohtu esinik H. Kalberg ja kohtumehed Hans Siir ja Juhan Mathiasman kokku tulnud ja sai alamal tähändud wiisil kohut peetud.

Tallitaja Hans Ribergi käsupeale tuliwad täna kõik Loowalla talukohtade rentnikud kohtu ette, kus neile kohtu ees auustud Loomõisa renthärra kiri 21. Juulist 1890 N:5 ette loeti, sellest kirjast saiwad igaüks kuulda kui palju igal peremehel tuleb teisel seon 1891 a. kontrakti järel wäljaarwatud, postimoona raha Märtsi ja Oktoobri rendiga kokku maksta mõisale.

Mõne üksiku wastuwaidlemise järel, et postimoona enam ei tuleks maksta, wõeti siiski see aruanne wastu.

Aga selle peale andsiwad peremehed kohtu ees mõisale üles, et nemad seda silda, mis Loomõisa juures üle jõe seisab, kust kiriku maantee ülekäib, enam edespidi mitte niisuurelt teha ei taha. Wald on seiemaale selle silla oma kuluga ülespidand aga mõisa kasu pärast, on ta nii suur. Kui mõisa walitsus mitte selle weikese jõe wee edasi jooksu ei takistaks, siis ülekäimise tarwis ei ole rohkem waia kui üks weike trum nagu seal enne oli ja selle teeks wald nurisemata.

Ka pruugib mõisa walitsus praegust suurt silda oma majapidamiseks rohkem kui wald. Kui mõisa walitsus tahab edespidi selle jõe wet oma kasu pärast paisutada siis jäägu mõisa hooleks ka suurem sillategemine.

Ka ei luba peremehed mõisa tänavad talwel rookida, sest kui mõisa walitsus tahab talwel ajad mõlemil pool teed ülehel pidada millepärast tee lumehangedega täidetud saab, siis olgu ka mõisa kohus seda lahti rookida.

III

Andsiwad peremehed üles, et teesillutamine mõisa hoowi peal olgu mõisa aga mitte walla teha. Se on: Kahala tee otsast uue küüni wäravast kunni Sõitmäe ristteeni. Nõndasammuti peawad Kõreda 12 wabadiku ka oma silla jäud igäuks 15 sülda iga aastas tegema, nõnda kuidas se päris härra poolt, nende kohtade peale määratud on.

IV

Andsiwad peremehed üles, et se määratud raha mis mõisale abiteo eest maksta tuleb se on 15 rubl, ... pääwa koha eest, nemad kül seda maksawad, aga mis rohkem nõuatkse, nemad selle maksmata jätawad.

V

Jaaniste Maunus Lingwest andis üles, et ta enam tulewal aastal mõisale abitegu ei tee, sest mõisa walitseja on tema wastu sõnadega toores olnud sellepeale waatamata, et ta kül mõistlikult äraseletanud, et kääs olew leikuse tük mitte weikem ei ole kui kõrwalseiswad tükid, temale on seda halba tehtud et on mõisawalitseja teda tema töötegitajatega mõisa wäljalt töö juurest ära aetud.

Selle järel ütlesiwad endid järgmised alnimetud peremehed mõisa abiteust lahti:

Toomani Hans, Reimiku Juhan, Oluwa Hans, Ülpri Hindrek, Weike Puugi Juhan, Suurepuugi Jaan, Suurewaga Juhan, Turjewälja Hans ja Hallika Maunus.

Ka al nimetud wabadikud ütlesiwad endid mõisa abiteust lahti, lubawad aga ainult pärishärra poolt määratud abitegu teha. Samuli Jüri ütleb ennast ka ütlase mererendist lahti, Neemekopli Soo Jaagup, Põllu Leenu.

Andineeme Madis ei luba oma kahe wabatkoha eest rohkem abitegu teha kui seda mis üheainsa koha eest pärishärra poolt määratud osa. Ojanurga Tõnu lubab aga 2 wakamaad talwewilja ja 2 wakamaad suiwilja leikada, 4 wakamaad heina teha ja 6 kartuhwli wõtmise pääewa. Kõreta Mart ütleb ennast ka abiteust lahti.

VI

Wiimaks luges kohus Loomõisa rent-härra kirja 21. Juulist 1890 N:6 Eestliiwa wabatkoha pidajale Jaan Kalberg ette, et peab oma kohast Jüripääw 1891 wäljaminema kui ei taha pärishärra poolt selle koha peale määratud abitegu teha Loomõisale.

Jaan Kalberg ütles kohtu ees, et ta seepärast selle teo äraööl nud, et mõisa walitseja on temaga mõisa töö juures mõistmata kombel ümberkäinud, teda on pilgatud, kiusatud ja ähwardud, ehk ta kül mõisa nõudmise püüdnud igapidi täita; muidu ei olla temal selle wastu midagi rääkimist.

Otsus: Koopia sest protokollist tuleb auustud Loomõisa Rent-härra kätte saata. On kellelgi kohtade pärast mõisa härraga kaubelda ehk tingida, tehku seda tänasest pääwast arwates 3me nädala sees.

Kogukonna kohtu esinik: H Kalberg [allkiri]

Kohtumehed: Juh. Mathiasmann +++

H. Siir +++